

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

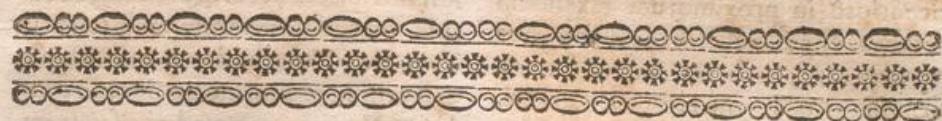
Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XLV. In Domin. XVI. Post Pentec. Et ipsi observabant eum. Luc. 12. Arg.
Pharisæi observantes in ordinem redacti.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

CONCIO XLV. IN DOMINICA XVI. POST PENT.

Et ipsi observabant eum.

Luc. 12.

ARGUMENTUM.

Pharisei Observantes in ordinem
redacti.

I. Nter alios sacerrimos Ordines, in Ecclesia DEI, non est minus nomine, quam sanctimoniam celeberrimus est Fratrum de Observantia nuncupatus. A. Horum finis specialis est, statuta Ordinis seu ad amissim observare, nec vel latum unguem ab iis discedere.

In hodierno Evangelio audivimus alios quosdam ejusdem agnominis, sed prioribus toro eælo diversos; nec tam servandis legibus, quam convellendis, aut temerè carpendis intentos. *Et ipsi observabant eum.* Et illorum quidem definitus est numerus, horum autem plena sunt omnia. Vix enim quisquam est, qui hoc errore judicii non teneatur. Vix est, qui indiscretò zelò alios non

notet, accuset, judicet, intra se condemnet. Servus conservum, immo & Dominum, filius patrem, filia matrem, maritus uxorem, uxor maritum, subditi principem, & magistratum, sacerularis spiritualem, spiritualis sacerularem, ad iudicii sui tribunal, idque aut levitate ingenii, aut linguae lasciviâ, aut nocendi libidine evocat. Nam quemadmodum vix fieri potest, quin identidem sensibus nostris ad vitæ commoda percipienda frænos laxemus; ita etiam evenit, ut per emancipatas oculorum, auriumque custodias, vel obluctanti animo alienæ vitæ se se ingerant imagines, quibus læva mens identidem atrum adjicere cōsuevit calculum. Ne itaq; ejusmodi Observantes, Pharisaico imbuti fascinô, nimirū

Ggg

licen-

licentiosè in proximorum taxandam ferantur vitam, aut crisi temeraria alios perstringant, in meliorem eos statutis firmissimis ordinem redigere decrevi. Verget id ad majorem Dei Optimi Maximi Gloriam, morumque nostrorum emendationem.

PARTITIO.

Quum prima ordinis hujus labefactatio ab linguae, judiciisque pertulantia redundet, id unicè ab hujuscemodi Criticis concupio, ut cum Jeremia Vate, (quoniam alio sensu,) dicere queant, A,A,A, nefcio loqui. A nimirum Arioforum, A Araneorum, A Arithmeticorum. Elucido memet, & ajo: Velle, ne sint in judiciis de aliis ferendis Arioli, Aranei, Arithmeticci. Hoc trialpha illis bigis, trigisque vitandum moneo.

§. I.

Auguria in judiciis nostris cavenda.

I. PRIMUM efflagito, ne in judiciis de aliorum moribus concipientis inveniantur Arioli.

Perhibent Historiographi, diversissimos apud Romanos extitisse Divinos, quorum alii ex ventis, tempestatibus, casibus fortuitis omina; alii ex avium inspectione, eorum motu, aut esu, auspicio; alii ex extis immolatorum pecudum auguria desumebant.

Quid verò aliud faciunt perversi Observantes? Numquid non & ipsi ex

Iudicia nostra aliena sint ab auguriis.

somniis suis, ex occurso proximi, ex eorum successibus vanissimo ariolantur Tripode? Numquid non item auspicia exercent ex eorum motu, incessu, vestitu? Numquid non ad extispicinam, gastronomiam, onychomantiam usque licentiosissimè progrediuntur, & cordis fibras rimantur, exenterant, eviscerant? Quidquid sibi imaginantur, aut phantasiam suam concipiunt, id definiunt reapse ita se habere, nullò habitò judicii sui stabili fundamento.

Quotquot ejusmodi sunt illi haud *Iudicato-
merarius
in Deum
perduellit.* seeus, ac quondam filius peccati, ac perditionis, Tribunal Christi sibi arrogant; cum Lucipero jurisdictionem divinam invadunt, & assistente sibi ligure, ac odio, alios etiam summè innoxios ad suum citant judicium, illorum nævos consona virgula perstringunt, aut etiam ferale theta in eos proununtiant, & gehennæ addicunt incendiis. Nam cùm lethale crimen quempiam commisisse definiunt, idque ex solis cordium arcanis, & sapientiæ Dei immensa reservatis, pronuntiant; quid aliud attentant, quam quod Filio DEI, immò toti sacratissimæ Triadi proprium?

Notavit id Magnus Doctor, & Ecclæsiastes Joannes Cluniacensis, cùm nac. serm. diceret: *In Deum peccant, (qui temerè 43. judicant.) quia appropriat à sanctissima Trinitati usurpant. Primo de temporibus, quæ Pater posuit in sua potestate. Regulariter enim faciunt, de praesenti præteritum vel futurum. Secundo sapientiam Filii Dei usurpant, cuius solus est, de occultis judicare. Tertio contra clementiam DEI peccant, cùm judicant repre-*

reprobos, quos ille salvare decrevit. Temporum, inquam, notitiam sibi arrogant, quum quempiam, vel nunc sceleribus coquinatum decernunt, qui illa veræ pœnitentiae operibus jam obliteravit; vel posthæc inquinandum ominantur, qui animum plusquam adamantinò proposito contra omne peccatum obfirmavit. Filii sapientiam ejusque munus invadunt, cùm de secretis, illi soli cognitis, sententiam ferunt. Spiritus S. benignitatem imprimis violent, quum eos inter reprobos calculant, quos ille in libro vitæ inscriptos habet.

Judicans temerè, Dei providentia priuata. *Lanc. Opuscul. 19. c. 1. n. 4.* III. Id quondam exprobrasse acceptimus Assertorem nostrum cuidam veterano Eremicola. Hic cùm à fratre juniori visitatus esset; inter alia de quopiam minùs probatæ virtutis sciscitari ausus est, num etiamnum more sibi solito exorbitet, aut cespitet in via perfectionis? Quo assentiente, quum senex admirabundus exclamasset, Off; illico in extasim raptus, vidi se coram Christo in monte Calvariae, in medio latronum confixo consistere; cùmque ad eum adorandum accedere veller, vidi averso vultu ad Angelum adstantem conuersum, audivitque imperantem illi: *Ejice hunc foras, quia Anti-Christus mihi est.* Indignus est lateri meo adstare, qui inecum non est, immo contra me est. Illo autem hærente, undenam hi furores in caput suum devoluti, subjecit idem: *Priusquam ego judicem, ipse fratrem suum judicavit.* Ipse me solio meo judiciario deturbat, ipse fasces mihi extorquet, ipse, quos salvare constitui, sacrilego auctu fulminat. *Ejice*

hunc foras, quia Anti-Christus mihi est. Deturbatus itaque ab Angelo, sensit pallium in janua hæsisse, illamque illico obseratam, & se hac ratione divinâ protectione privatum. Evigilans itaque ex somno, & extasi, & considerans, quæ contigerant, altum ingemuit, dicens: *Infamia mihi hac dies.* Utinam priùs memet condemnasse, quām in fratribus mei mores taxandos descendisse. Ecce enim, quòd temeritate lapsus sum, vidi Dominum, tanquam ab Anti-Christo suo aversum, & pallio meo, id est, protectione Dei singulari, qua fruebar, orbatum. Eapropter à consortio omni mortalium sequestratus, septennium integrum in vasta eremo, panem non gustans, nec teatum subiens, transduxit in pœnitentia, quoad iterum Christum in monte Calvariae videre, palliumque recipere mereretur. Eheu! quid nobis non timendum, qui non semel, nec in rebus prope notoriis, sed identidem in occultis alios crisi nostræ subjicimus! Quantò magis suam à nobis subtrahet protectionem, gratiarumque suarum listet cataractas, nisi ex hoc tribunali devoluti, plantis ipsius adsternamur! Quantò acerbius in nos desaviet, nisi temeritatem nostram dignis expiare contenderimus singulis!

IV. In hujusmodi Observantes meritò detonat Doctor Gentium, quando eos non sine sulphure, & fulmine verborum alloquitur: *Tu, quis es, qui judicat alienum servum? Domino suo stat, aut cadit.* q. d. *Quis es tu, ô homo, qui alium taxas? Nonne reus, & ipsemet judicandus? Nonne cœcus, & inhabilis ad di-*

Rom. 14.4

Ggg 2 scernen-

scernendum colores in proximi fibris
exaratis? Numquid Deum te facis, ad
cujus tribunal omnes causæ, & perso-
næ reducantur? Nonne vides tuo ju-
dicio te solum, tuaque facta subjacere?
Quid ergo tui tuarumque rerum obli-
tus in alienis causis jus dicere non ve-
reris? *Tu quis es, qui judicas alterum?*
Dubitare de proximi virtute, citra evi-
dens fundamentum iniquitas est, quan-
ta jam cum definitivè in ipsum pronun-
tias? *Tu quis es?* Jura ligant manum, lin-
guamve Judici, ne publicum homici-
dam extra suum tangat territorium;
tu autem in Dei tui atrio invadere præ-
sumis servum tibi cognatum? Non au-
det vir nobilis alienum servum judicio
premere, minus autem sibi æqualem
quaestionibus subjecere; & tu qua
fronte hæredem cæli, cohæredem
Christi, prædestinatum Dei filium ini-
quissima attendas damnare senten-
tia? *Tu quis es &c.* Si damnabitur,
non per te damnabitur, aut cadet cau-
sa. Si absolvetur, non utique per te
absolvetur, aut stabit erectus. Quid
ergo siderate judicas, & in urnas Om-
nipotentis, quibus ipse es obnoxius, in-
volas? *Tu quis es, qui judicas &c.* Verè
itaque ejusmodi judicia Anti-Christia-
na ac diabolica sunt, timendumque ne
eiusmodi augures ut in culpa cum Lu-
cipero; ita in poena cum eo-
dem partici-
pent.

§. H.

*Aranearum virus in judicis
cavendum.*

V. **A** Alterum Observantibus de-
clinandum est, ne Araneos ^{Temerari}
imitentur. Hi quoquæ se vertunt, ^{Indices a-}
venenum trahunt, sit rosa, sit lilyum, ^{Araneis}
sit narcissus, sit quidvis aliud floridum, ^{milti.}
jucundum, odoriferum, sit mel ipsum
convertet illud in viorem, & fel ama-
rissimum.

Ingenium hoc araneorum plerique
Observantes pharisaici æmulantur,
quum non ea tantum, quæ mali spe-
ciam præferunt convitantur; sed
in ea etiam, quæ benignorem in-
terpretationem vendicant, crisi ini-
quissima desæviunt. Etenim si qui-
spiam studeat humilitati, dicunt hy-
pocrita est; si recreatione sese vegetet,
dissolatus, si patientia deditus, timi-
dus est; si justitia, impatiens est; si sim-
plicitati, fatuus est; si prudentia, mali-
tiosus; si societatis amans, sacerularis; si
religionis, singularis. Si instet virtuti-
bus, & vigiliis, indiscretus est, si dormit,
somnolentus est &c.

Eiusmodi araneus erat Heli sum-
mus Sacerdos Israëlitarum, qui obser-
vando afflictissimam illam Annæ sub-
inde Samuelis Vatis matrem ardentissimas
preces lachrymis, immotis pro-
pe labiis, distinguente, temulentam
suspiciatus, corripuit: *Usquequæ tu e-
bria eris? digere paulisper vinum, quo 1. Reg. 1.
mades.* Digere sensim per soporem ^{v. 10.}
incubantem cerebro temulentiam, ut
tibi redditæ, ad orationem te recipias.

Ita

Ita Jude temerarius, quum nec effusam in eachinos, nec saltantem leviter, aut titubantem, aut vertigine concidentem vidisset, aut ullum veibum absonum audiisset, limphatam, & insanam habuit præ nimia crapula.

Ejusmodi aranei inventi amici Job (& utinam persimiles etiamnum proscripti sint) qui ut viderunt illum tantis exercitum ærumnis, omnibus bonis spoliatum, & plaga gravissima percussum a Deo, enormibus obnoxium peccatis esse judicarunt, ac de pauperum, viduarum, pupillorumque oppressione insimularunt, idque in faciem, ad incrementum doloris, eidem exprobrabant. Quos audiens ille meritò fabricatores mendaciorum esse denuntiavit: *Ostendam vos fabricatores mendacii, & cultores perversorum dogmatum.* Charissimi mei amici paralogismus vester, & discursus sophisticus est, & dolosus, ex quo tam absonam sequelam trahitis. Etsi enim non diffiteor me peccatorem, & aeturus penitentiam in cinere sedeo, atamen non inde infertur, deum alias ob causas non posse tentare alios, & eorum constantiam tanquam aurum in fornace periclitari. Deus enim omnem filium, quem recipit, castigat, & per aspera ac adversa suos ad palmas, ac coronas subvehit. *Ostendavos fabricatores mendacii.*

Iob. 13. 4.

*Totila in
indicando
temeritas.*

VI. Ejusmodi Araneus Totila Rex, qui cum Cassium Narnensem Episcopum, facie rubicunda purpuratum, conspexisset, tanquam Libero Patri liberius litantem despexit; perinde ac si vel ex succenso hepate, vel aliunde purpura provocata faciem non insideret. Eapropter vindicante in servo Domi-

num, malignus spiritus spatharium ipsius invasit, nec ante vexare destitit, quoad sacro Praesuli oblatiss, ejus precibus, & sanctimonia expulsus est, & rex saniora sapere edocetus.

Ejusmodi item Theodosius minor Arcadii frater, qui Eudoxiam Augustam consortem suam, ob pomum a se oblatum, & ab illa Paulino donatum, ^{Item Theodo-} ^{sii.} ^{Cassini. in} ^{Aala S.} ^{Theodosii.} concepta de ea sinistra opinione, a societate thori semovit; Paulinum vero decumbentem eadem nocte, ut alii trahunt, occidit, aut ut nonnulli propugnant, in exilium deportari mandavit.

Ejusmodi uxor illa, quæ ex eo, quod notaret maritum suum Psalmum Misericordie saepiuscule decurrere, intulit eum, perinde ac David adulterum esse, & toties thori fidem violasse; quoties ejusdem Psalmum, ad expiandum digna adulterii crimen, ab eo concinnatum, iterasset.

Ejusmodi Aranei imprimis hodierni Pharisæi, qui haud secus ac ille Galilæus a Galilæis Florentinus in sole umbras, ac deliquia observasse se jactitant. Nam quamvis lux ille mundi ac Sol justitiae insignibus, & inauditis ab orbe condito prodigiis sua dicta, factaque obfirmaret, tot illa tamen obscurabant calumniis, tamque infamibus deverustabant nominibus; ut judicium, quod ex humili ejus statu formaverant; præponderaret his omnibus, quæ ab eo magnifice, & gloriose siebant. Proinde sive dæmonia ejiceret, sive languores curaret, sive aliud quidpiam factitaret, non verebantur malitiosissimam appendicem attenere, aut non esse ex Deo, aut arte Necromantica patrata.

Ggg 3

Ejus-

Eiusmodi omnes alii, qui ex uno intuitu, ex uno annutu, ex una visitatione, ex dubiis falsissimisque indiciis, consequentiam vitiosissimam deducunt; & non raro cum iisdem iliadem malorum sibi accersunt.

VII. Et hoc venenum aliud non est, quām diabolicum, quām à serpente antiquo haustum. Hic quoquā se vertit, hoc virus effundit.

Indicia temeraria diabolica. Venit primum ad Proto-Parentes nostros, & ut eos falleret, mandatum

Domini de non mandendo pomo vētito malesana interpretatione subvertēre est aggressus: Nam cū audisset Evam dicentem: *De fructu ligni, quod est in medio paradyfi, praecepit nobis Deus ne comederemus, & ne tangeremus illud, ne forte moriamur.* Reposuit illico

Serpens: Nequaquam morte moriemini. Scit enim Deus, quod in quocunque die comederitis, ex eo eritis, sicut Dii, scientes bonum, & malum. q. d. Novi ego Dominum, novi intentiones ipsius. Corrivablem ille non patitur, ideo livo-re dūctus, praecepit vobis, ne comedetis; ne forte ipsius esu illuminari, in apotheosim referamini. *Scit enim Deus &c.* Ita Deum ipsum, ipsiusque sanctissimas intentiones taxare non est vēritus.

Comparuit rursus coram Domino, & jam hominem ipsum eumque sanctissimum traducere est aggressus. Quēsitus num nosset Job, quod non esset ei similis in terra, homo justus, rectus, ac timens Deum; regessit exemplo: *Numquid Job frustra timet Deum?* Persuasum quis haberet, hunc sanctulum vera solidaque virtute niti; ex animo

mandata tua exequi, sola spectare cælestia, nec ullis adversis à te Deo suo avertendum; sed extende quæso paululum manum tuam, nisi in faciem benedixerit tibi. Tunc deprehendes, quid lateat sub hoc poplo virtutis, quām persona-ta sint omnia, quām futili nixa fundamento. Nec opus erit, ut eum seces, aut uras, tange duntaxat ea, quæ possidet, digito minimo, & illico coloratam ipsius comperies probitatem. Exende paululum. Quamdiu arridet æther, favent amici, blanditur fortuna, vigent sensus, exulat omne, quod vel cor exedat, vel mentem lancinet, vel corpus excruciat, facile est virtuosum, ac probum esse: sed extende paululum, detrahe larvam bonorum, & auctum apparebit, quantum sub illa lateat malorum. Videbis quod neutiquam ad usum Domini substantiam possideat, sed ad usum substantiæ Dominum colat.

VIII. Verūm ut ille falsus est, & ex mero livore virtutem viri sanctissimi, ac fortissimi denigrare nitebatur, ita & ipsius sectatores hallucinantur, & piceatam, ac diabolicam mentem suam manifestant faciunt.

Hos meritò, & prudentissime corripit Mellifluus, quando in fratribus suis ad mella potius cum apibus, quām ad toxica cum araneis colligenda invitatur, dicens: *Cave aliena conversationis Bern. serv. esse, aut curiosus explorator, aut temerarius iudex.* Etsi perperam actum quid deprehendas, nec sic judices proximum, magis autem excusa. Excusa intentionem, si opus non potes, putā ignorantiam, putā subreptionem, putā casum.

Quod

Indicia temeraria cævedia

Quod si omnem omnino dissimulacionem rei certitudo recusat, suade nihilominus ipse tibi, & dico apud te metipsum, vehemens fuit tentatio. Quid de me illa fecisset, si in me similiter accepisset potestatem. Verbo esto apis, non araneus, mella non fella, non toxica legas. Elogium id apis est: *Sugit non destruit; legit non ludit; visitat, non vitiat.* Invenit illa hortum variis consistum floribus, ibi amarum stabit absinthium, inibi urentes florebunt urticæ, alibi venenata serpent germina, colocynthidæ, lappæ, melantium; ex alia parte stabunt violæ, Centauria, Lilia, Rosæ Milesiæ, Amaranthi, aliave florum gratiofissimorum genera vultum suum deducent, ex quibus omnibus apicula favum suum conficit. Etsi se derit in urtica, in melantio, etsi in aliis venenatis hordis, ignorat, quid sit amaritudo, quid toxicum, legit non ludit, visitat non vitiat, mel non fel extrahit.

Id ipsum fac ex Carduo, ex Amarantho, virtutum mella lege. Vivant ut velint nonnulli spiritualium, quid ad te sacerularis? Tu non es redditurus rationem pro ipsis, *Quaecunque dixerint tibi, facito, secundum verò opera illorum, nolito facere.* Non satisfaciunt officio suo Superiores, quid ad vos nectaris artifices subditi? *Unusquisque onus suum portabit.* Quod bonum est, id à vobis sugendum, quod perversum, relinquendum. Non placent tibi mores proximi tui, videlicet vides festucam in oculo fratri tui, & forsitan trabem (peccatum gravius) in oculo tuo non vides, *Ejice primùm trabem de ocul*

lo tuo, & tunc videbis ejicere festucam de Mart. 7. 5.
oculo fratri tui. Tunc judica de altero, quum non inveneris, quod in te ipso condemnes. Tunc judica, cùm eadem non agis, quæ in aliis censueris castiganda, ne dum de alio judicas, contra te ipsum decernas. *Esto apis non araneus.*

§. III.

Arithmetica in judiciis aman-
danda.

IX. **R** Estat tertium A. Observantibus declinandum, videlicet ne sint Arithmetici. Hujus scientiæ proprium est: Numerare, addere, multiplicare, dividere, subtrahere. Et quid temerarii Rhadamanti non faciunt? Numerant nullitates, Additiones co cervant in immensum, ut vel ex culice elephantem, ex pulviscula montem, de verruca alpes construant. Quandoque vitium unum multiplicant, & eidem assuetudinem affrictant. Hinc audi mus eos, identidem criminantes verbis indefinitis: Hic furcifer, lavernio, sycophanta, bovinator, compactum ex malitia monstrum, titio sulphureæ for nacis, & similibus.

X. Scribitur in Olympia Græciæ ur be turrim eo artificio constructam, ut in eo verbum unicum altiore sono pro latum, septies replicetur, unde & heptaphonon dicta. Concolores huic machinæ Æaci illi nefarii, qui ex uno filo fusum texunt, unitati decadem, decadi centuriam affingunt.

Exemplum, seu parabola potius, ex tatione libro secundo Regum, ubi postea quam

quam occisus esset Ammon a servis Absolon, ait Scriptura: *Fama pervenit ad 2. Reg. 13. David, dicens: percussit Absolon omnes filios regis, & non remansit ex eis saltem unus.* Ita si quando Sathanas per Absolon figuratus necet unum, vel alterum filium Regis, filii Dei, unum de religione, de familia quapiam, fama increbescit temeritate judicit & linguarum, necesse omnes. Si audiatur unus formices frequentasse, vel quidpiam aliud absurdum patrasse, jam omnes habentur complices, aut obnoxii; & quemadmodum judicant, ita sententiam latam tanquam judices iniqui publicant: *Percussit Absolon omnes filios regis, & non remansit ex eis saltem unus.* Ex morte unius pestem omnium inferunt; ob unius laxiorem vitam, sub eadem censura universi decuriantur. Cum nihil proprii possideant; isti Sophistæ, isti perfidi Arithmeticæ, volunt ut etiam peccata in commune possideant, si eut viatum & vestitum, & ut habent viatum in commune, ita & vitium; vel quia versantur in eodem statu, aut ordine etiam in eodem errore comprehendendi.

*Item sub-
gratia.*

XI. Subtrahunt denique quum nec pilum boni viri in aliquo relinquunt, & quidquid virtutis, honestatis, commendationis, in eo inventum fuerit, perversum eunt.

Hi quicunque ii sunt, sciant, quantum exaggerant, & multiplicant, dividunt, numerant aliorum culpam; tantum etiam sibi condensare eos, aggravare, ac amplificare pœnam. Vero *Matt. 7.2. verius est, quod ait Assessor noster: In quo iudicio judica veritatem, iudicabitini.*

Si mitius, ac clementius in meliore partem interpretati fueritis aliorum mores, etiam benignorem calculum obtinebitis de actionibus vestris. Sin autem severius in eos decreveritis, gravior itidem vexatio vos manet, & in quibus alios condemnatis, eorum scelerum vos reos convincet. Et si enim iisdem virtutis conselerati non fueritis, tamen eadem pœna plectemini, ac si hoc scelus commisissetis.

XII. Si forte manticam quæsieris, si *Indus u-
merarum inexcusabili-
Rom. 1. t.* excusationem intexere adnus, obli- stet Assessor Judicii tremendus Paulus, & decernet: *Inexcusabilis es o homo omnis, qui judicas alterum. In quo enim iu-
dicas alterum, te ipsum condemnas. Ea-
dem enim agis, que judicas. Quidquid adduxeris refelleretur, quidquid in te virtutis fuerit, hoc uno scelere obliterabitur; ut alterum condemnasti, ita pari- ter condemnaberis.*

XIII. S. Dorotheus questionem proponit de causis Pharisæi se se propalam in templo jactantis, quænam illarum princeps fuerit, intuitu cuius ille damnationis decretum subiit? An nimis quod gratias egerit? Non utique. Ne- cessarium enim est Deo, tanquam Au- thoris principali opera bona adscri-
Pharisæi in templo curdam-
natur.
re, se vero servum inutilem judicare, non sibi ipsi, sed soli Deo gloriam re- ferre. Cum ergo principio orationis Deo gratias agendo, bona omnia, quæ in se gloriantur, divinae gratiae adscri- pserit, & quod in eanom lapsus fuerit peccata, in quæ cæteri hominum, illi in acceptis retulerit, quod item jejunaverit, eleemosynas erogaverit, non utique eapropter damnatus est. *Sacrificium enim*

Psal. 49. *enim laudis honorificat eum, & gratiae semper gratissimæ illi.*

Ut quid igitur acceptum non fuit illius sacrificium, quum illud obtulerit recognoscens Deum, ut omnium, quæ in se habebat bonorum dispensatorem, & illi gratias rerulerit, quod in multa alia non proruisset scelera, sed in variis *s. Doroth.* *pietatis operibus se exercuisset; Non ex dñi. 6. 1. 2.* *hoc, inquit B. Dorotheus, à Domino iudicatus est, quod se purum à rapinis affirmaverit, neque quod dixerit, ut ceteri homines, sed ob hoc, quia ad publicanum conversus: Neque inquit ut hic publicanus. Tunc enim iudicatus est, tum actum est ejus va.* Tam enim grave tamque enorme peccatum est, aliquem lethalis criminis insimulare citra fundamentum evidens, ut qui hoc facit, et si aliis peccatis subditus non sit, ipsis distinguis obnoxius sit.

XIII. Proinde sacrosancte monet *Matt. 7. 1.* *Dominus: Nolite iudicare & non iudicabimini: nolite condemnare, & non condemnabimini.* Nolite esse Arithmetici, ne rationes vestras augeatis, & damnationem vestram ex aliorum crisi citionem reddatis. *Nolite iudicare.*

Hanc doctrinam se didicisse testatur in *gymnasio Dei sui Vates regius toto vita* *tempore: Deus docuisti me à juventute mea, & usque nunc.* Nam si ab eo quæsiverimus, quid tot annorum periodis didicerit? reponet hoc à Deo præceptore se percepisse, ne rationes aliorum exigeret; & hoc sibi esse indicium, & testimonium infallibile beatitudinis: *Quoniam non cognovi literaturam, introibo in potentias Domini.* Quam literaturam? Nunquid David tam ru-

dis erat, qui sapientissimus habebatur inter tres, qui in Poësi plusquam Homerus, in Oratione plusquam Demosthenes, in judiciis ferendis plusquam Cato semper est habitus. Quam ergo literaturam ignoravit? S. Augustinus verit *negotiationem.* Alii numerum. Alii *Arithmeticum.* Quia David numerum, quia arithmeticam ignoravit, quia aliorum dicta factaque non multiplicavit, nihil addidit, nihil famæ subtraxit, nihil denique numeravit, sibi pollicetur bonum decretum à Domino & futuram felicitatem. *Quoniam non cognovi numerum, introibo in potentias Domini. Domine memorabor iustitiae tue solius.* Hæc à Domino prima illi lectio præscripta, ne rationes aliorum iniret, ne dijudicaret, quod tantum hic pro peccato suo debeat, & tantum ratione illius inflicturus sit Deus supplicium; alter vero tantum pro gloria Dei laboravit, illique sit salus, vitaque sempiterna remetienda. Has rationes ignoravit David, & ideo si quidpiam incidet taxandum, circam fortunam, vel infortunium aliorum, circa prospera & adversa, sanitatem ac ægritudinem, mores ac vitam, solum perpendebat Deum iudicem esse, nec facere ulli injuriam: *Domine memorabor iustitiae tue solius.*

Idipsum ego præscribo, idem moneo Observantes perversos, ne sint Arithmetici, ne sint Arioli, ne sint Aranei, se iudicent, suos mores damment, alios, quantum in se absolvant, Deo soli iudicandos committant. Id nobis largiatur Christus JESUS Jūdex vivorum, ac mortuorum.

Amen.

Hh h CONC.XLVI.